

Industriële Smalspoor Museum

Jaarverslag 2022

De stichting Exploitatie Smalspoormuseum

De gevolgen van de coronapandemie waren in 2022 veel minder voelbaar dan in de beide voorgaande jaren, hoewel we nog niet terug zijn op de bezoekersaantallen van vóór corona. Dit is vooral een gevolg van het nog wegeblijven van de busgroepen, deze groepen zijn kennelijk nog wat huiverig om weer gezamenlijk op reis te gaan. Desalniettemin hebben wij ook 2022 met een bescheiden plusje af kunnen sluiten, maar waar in de jaren vóór corona het bedrijfsresultaat altijd voldoende ruimte bood voor het doen van investeringen, was die ruimte er in het afgelopen jaar niet. Zodat soms op de reserves teruggevallen moest worden. De coronabeperkingen in de eerste maanden van het jaar hebben de medewerkers nog wel beperkt in het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden tijdens de seizoensluiting. Gelukkig ging dat in de rest van het jaar een stuk beter dankzij de minder aanwezige pandemie. En konden we het museum wel weer regulier per mei voor het publiek openstellen en zelfs een dag eerder omdat de zaterdag in het openingsweekend nog in de laatste dag van april viel. Gedurende het gehele openingsseizoen was het niet nodig dat er beperkende maatregelen, als gevolg van de pandemie, aan de bezoekers moesten worden opgelegd. Op de publiekswebsite werden bezoekers alleen nog opgeroepen bij corona gerelateerde klachten niet naar het museum te komen.

Voor het eerste evenement, in het derde weekend van juni, werd de Dutch Peace Army uitgenodigd om op het museumterrein hun materieel te showen en enige demonstraties te verzorgen. Helaas bleven de bezoekersaantallen dit weekend onder de verwachtingen. De statische treinenexpositie, zoals die in 2021 is gehouden, werd dit jaar op kleinere schaal gehouden met zes treinen voor de locomotievenloods, de belangstelling daarvoor van de bezoekers hield niet over. Daarentegen waren we wel weer in de gelegenheid om de aloude mobiele treinenparade te houden. Anders dan in het verleden werd deze parade georganiseerd en uitgevoerd door de jongere medewerkers van het museum. En zij hebben daarvoor een lovenswaardige prestatie neergezet. De hoge buitentemperaturen hebben in dat weekend ons niet geholpen om extra veel bezoekers te trekken. De Opa-en-Oma dagen in juli verdienen een bijzondere vermelding vanwege de grote belangstelling en waardering van de bezoekers.

Zoals ieder jaar nam het museum ook dit jaar weer deel aan de Open Monumenten Dagen. De ervaring wijs geworden hadden wij geen aandacht besteed aan het thema en dat was maar goed ook, want OMD levert nauwelijks extra bezoekers op. In dat weekend zijn het museum en de rijksmonumenten op het terrein vrij toegankelijk, maar wordt voor een treinrondrit wel een vergoeding gevraagd. Sinds enige jaren vormt onze NachtvandeNacht activiteit de seizoenafsluiter en ook dit jaar deden we dat met het maximale aantal deelnemers. Hoewel de bezoekersaantallen vooral in de beginmaanden nog wat karig waren hebben we uiteindelijk het jaar, met ruim 6500 bezoekers niet ontevreden kunnen afsluiten. En zoals gezegd missen we vooral nog de busgroepen.

Het subsidieproject "Collectiebeleid, op weg naar een duurzame toekomst" werd formeel afgesloten, hoewel het laatste onderdeel, de status van geregistreerd museum nog niet was toegekend. Vanwege de afhankelijkheid van de Museumvereniging werd hiervoor dispensatie verleend. Aan het eind van het jaar zijn de antwoorden op de laatste bevindingen ingeleverd en is het wachten op het definitieve besluit van de Museumvereniging. SSN/RVO moet de eindafrekening nog vaststellen, hoewel dit alweer na de daarvoor vastgestelde termijn van 13 weken is.

In de laatste maand van het jaar heeft er een uitbreiding van het bestuur plaatsgevonden in de persoon van Jan Mink. Helaas heeft Werner Velthuis vanwege drukke privé werkzaamheden afscheid moeten nemen van de Raad van Toezicht.

De Governance Code Cultuur wordt door de besturen toegepast voor zover deze betrekking heeft op het werk en de werkwijze van het museum. Daarnaast voldoen de stichtingen aan de wettelijke eisen die aan het besturen van een stichting worden gesteld, inclusief de eisen van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen die met ingang van 1 juli 2021 van kracht is geworden. Daartoe zijn de statuten van alle drie de stichtingen aangepast en in 2022 gepasseerd.

De stichting Noord Nederlandse Museum Spoorbaan

Grote bouwprojecten op het buitenterrein werden dit jaar niet gedaan. Maar de medewerkers hadden op sterk uiteenlopende manieren wel hun handen vol aan de herinrichting van de museumhal en de uitvoering van het Mehrsprachigkeit project van Interreg. De herinrichting van de museumhal is in 2021 gestart en wordt

gefaseerd uitgevoerd om tijdens het openingsseizoen niet te veel hinder voor de bezoekers op te leveren. De eerste fase behelst vooral het plaatsen van de glaswand en het verplaatsen van de balie, de tweede fase het daadwerkelijk herinrichten van de expositie volgens het ontwerp van bureau BosenBos. Daarmee werd direct na de seizoensluiting gestart en had aan het eind van het jaar al het e.e.a. resultaten opgeleverd, maar verder nog vooral veel lege ruimte. De veenexpositie is overgeheveld naar de Fijnfabriek.

In het kader van het Mehrsprachigkeitsproject van Interreg werden nieuwe tweetalige informatieborden ontwikkeld en (deels) geplaatst, een tweetalige audiotour langs bijzondere objecten op het buitenterrein en een nieuwe moderne tweetalige publiekswebsite (die aan het eind van het jaar nog niet online was).

Het in eigen beheer ontwikkelde digitale documentatiesysteem, voor de collectieregistratie en voor de organisatiedocumenten werd in de loop van het jaar verder verfijnd en ingericht.

Een belangrijk punt van aandacht kregen de overkapping bij de Fijnfabriek en de toegangsbrug. De toegangsbrug bleek na onderzoek voldoende draagvermogen te hebben voor bezoekers van het museum, maar moet voor zwaarder transport eigenlijk vervangen worden, de overkapping dreigt weg te zakken en wel zo erg dat snel ingegrepen moet worden. Beide objecten zijn eigendom van de verpachter en daarmee zijn we in overleg hoe deze problemen in het nieuwe jaar opgelost kunnen worden. NMS heeft in de persoon van Edwin Steffens een nieuwe bestuurder mogen toevoegen. Met zijn achtergrond als bouwkundige komt dit met bovengenoemde uitdagingen goed van pas.

De stichting Industrieel Smalspoor Materieel

In 2022 is de werkplaats vooral druk geweest met onderhoud van de collectie en materieel voor het terreinonderhoud. Gelukkig was er daarnaast toch nog gelegenheid om ISM30, de Spoorrijzer RT11 uit 1945, zorgvuldig en voorbeeldig te restaureren. Daarnaast is één van de elektro tuinderslorries klaar gemaakt voor een statische tentoonstelling in de museumhal en is gestart met het geschikt maken van een schietschijftrein om in de museumhal te kunnen plaatsen, beide in het kader van de herinrichting. Bovendien moet de ingrijpende (en dure) reparatie van de oranje Cornelissenkraan worden genoemd. Dit collectiestuk is daarmee weer beschikbaar om ingezet te kunnen worden bij voorkomende hijsklussen (uiteraard met respect voor de oude techniek). De restauratie van de Atlaskraan wil al jaren niet echt vlotten, daarom is daartoe een nieuw plan van aanpak opgesteld en een projectteam samengesteld.

Wij prijzen ons gelukkig met een team jonge en enthousiaste technische medewerkers en daar mogen wij ook blij om zijn omdat er bij de oudere generatie medewerkers beginnen uit te vallen. Terwijl daar niet direct vervangers voor beschikbaar zijn.

In de collectie zelf hebben geen wijzigingen plaatsgevonden, hoewel de bruikleengever van ISM95 Ruston, het Nationaal Militair Museum, heeft aangegeven het object weer in het eigen museum te willen opstellen. In 2023 gaat deze loc weg. Daarentegen hebben al wel de nodige overleggen met en bezoekjes in binnen- en buitenland aan mogelijke aanbieders van historisch smalspoormaterieel in de nabije toekomst plaats gevonden. Wij hebben er vertrouwen in dat dit interessante objecten voor de collectie gaat opleveren. Het bestuur van Materieel kon in het afgelopen jaar worden uitgebreid met twee nieuwe bestuurders: Willem Mekenkamp en Thomas van der Velde.

De wijze waarop het museum de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toepast gaat in overleg met de bestuursleden en Raad van Toezicht (RvT) via een tweemaal jaarlijkse vergadering van bestuur met RvT. De museumcoördinator maakt in samenspraak met de secretaris en communicatiemedewerker een voortgangsverslag van de dagelijkse organisatie en lopende activiteiten. De penningmeester dient voor aanvang van elke vergadering een actuele werkbegroting in. Zowel de werkbegroting als de voortgangsverslagen worden besproken. Eén van de aandachtspunten binnen de code is belangenverstremgeling. Indien er sprake is van mogelijke belangenverstremgeling binnen de organisatie, wordt dit behandeld in de bestuursvergadering en de benodigde toestemming gevraagd door de desbetreffende medewerker of bestuurslid. Het bestuur kan een aanvraag afwijzen.

Deze vergaderingen en de eerdergenoemde verslagen dienen ook ter bevordering van de risicobeheersing. Met externe partners, zoals Griendtsveen (verpachter), gemeente, provincie en regionale samenwerkingsverbanden worden zo nodig afspraken gemaakt over de toekomst van het museum of over de benodigde subsidies. Deze worden gerapporteerd aan de RvT

Jaarlijks, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, wordt er een vergadering van het bestuur (jaarvergadering) gehouden, waar in elk geval de vaststelling van de balans en de staat van de baten en lasten aan de orde komen. Voor ieder boekjaar wordt een kascommissie uitgenodigd voor de financiële controle. Met ingang van 2019 ziet een Raad van Toezicht toe op de uitvoering het beleid zoals dit is vastgesteld door het bestuur en door de Raad van Toezicht is geaccordeerd. De RvT denkt mee over het gevoerde beleid en toetst de resultaten. Voor verdere informatie wordt verwezen naar het 'Beleidsplan 2020-2027'.

Inzake het beloningsbeleid wordt nogmaals genoemd dat het Industrieel Smalspoor Museum een vrijwilligersorganisatie is en geen van de drie stichtingen heeft medewerkers op de loonlijst. Ook de bestuursleden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij en alle andere medewerkers hebben recht op de vergoeding van de kosten die zij in de uitoefening van hun functie of werkzaamheden voor het museum hebben gemaakt. Om de kennis van de medewerkers te vergroten worden voortdurend trainingen, cursussen en interne opleidingen aangeboden.

De RvT heeft kennisgenomen van dit jaarverslag. De financiële verslagen van de drie stichtingen zijn gecontroleerd en goed bevonden door de kascontrolecommissie.

Nevenfuncties bestuursleden

H.Brinks

Geen

R.Hanenbergh

Lid Dorpsraad Erica, bestuurslid Historische Kring Erica, penningmeester Havenstraatvereniging, lid Veenvaartcoöperatie

H. Ruijgers

Penningmeester HRN

J. van der Kolk

Juridisch medewerker gemeente Weststellingwerf; Secretaris van de commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente Westerwolde, Bestuurslid SP afdeling Emmen, Klachtenfunctionaris Re-integratiebedrijf IederZijnWerk (IZW) te Nijhuizum.

J. Meinders

Geen

W. de Rijke

Geen

E. Steffens

Bouwkundig Werkvoorbereider Kuilman Bouw B.V. Nieuw-Amsterdam
Bestuurslid Comité Open Monumentendag Gemeente Emmen

W. Mekenkamp

Geen

Th. Van der Velde

HBO-student werktuigbouwkunde

J. Mink

Roosterplanner Teijin Aramid Emmen

FNV-consulent Emmen

Nevenfuncties Raad van Toezicht.

H. Klaver

Vz cliëntenraad Heidehiem zorggroep Tangenborgh, Lid cliëntenraad huisartsenpraktijk Het Perron, Adviserend bestuurslid Hunebed Highway Businessclub, Mede eigenaar Hunebed Highway Mershandise BV, Eigenaar adviesbureau Ideeboys

H. Klompmaker

Geen

W. Snippe

RvT Openbare Bibliotheek-Kunstbeweging, Voorzitter van Beleggingsclub "De Boortoren",
Docent Seniorweb Zuid Oost Drenthe

Rooster van aftreden van bestuursleden

Stichting	aangetreden	aftredend	aftredend	aftredend	aftredend
NMS					
Jos van der Kolk	27-02-2014	27-02-2018	27-02-2022	27-02-2026	
Hein Ruijgers	27-02-2014	27-02-2018	27-02-2022	27-02-2026	
Edwin Steffens	2022	2026	2030		
Materieel					
Herman Brinks	11-08-2015	11-08-2019	11-08-2023	11-08-2027	
Rudy Hanenbergh	01-01-2012	01-01-2016	01-01-2020	01-01-2024	
Hein Ruijgers	01-01-2012	01-01-2016	01-01-2020	01-01-2024	
Willem Mekenkamp	01-11-2022	01-11-2026	01-11-2030	01-11-2034	
Thomas van der Velde	06-12-2022	06-12-2026	06-12-2030	06-12-2034	
Exploitatie					
Willem de Rijke	22-06-2017	22-06-2021	22-06-2025	22-06-2029	
John Meinders	15-05-2018	15-05-2022	15-05-2026	15-05-2030	
Rudy Hanenbergh	27-11-2018	27-11-2022	27-11-2026	27-11-2030	
Jos van der Kolk	27-11-2018	27-11-2022	27-11-2026	27-11-2030	
Herman Brinks	27-11-2018	27-11-2022	27-11-2026	27-11-2030	
Hein Ruijgers	10-01-2014	10-01-2018	10-01-2022	10-01-2026	
Jan Mink	15-12-2022	15-12-2026	15-12-2030	15-12-2034	

Rooster van aftreden leden van de Raad van Toezicht (max. twee perioden van vier jaar)

	aangetreden	aftredend	aftredend
Wim Snippe	17-01-2019	17-01-2023	17-01-2027
Hein Klompmaker	25-06-2019	25-06-2023	25-06-2027
Henk Klaver	18-08-2020	18-08-2024	18-08-2028